

Metronet*

Metronet telekomunikacije d.d.
Ulica grada Vukovara 269d
HR-10000 Zagreb
T + 385 1 6327 000
F + 385 1 6327 011
W www.metronet.hr

**HRVATSKA AGENCIJA ZA POŠTU
I ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJE**

Jurišićeva 13
10 000 Zagreb

n/r Predsjednika Vijeća, g. Miljenka Krviška

U Zagrebu, 13.06.2011.godine

PREDMET: JAVNA RASPRAVA – očitovanje i komentari Metroneta na prijedlog Odluke i prijedlog Analize tržišta javno dostupne telefonske usluge u mjesnom i/ili međumjesnom prometu koja se pruža na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike

PODNEŠAK METRONETA

I Metronet telekomunikacije d.d., Ulica grada Vukovara 269/d, Zagreb (dalje u tekstu: Metronet) u otvorenom roku dostavlja Naslovu primjedbe i komentare na prijedlog Odluke i prijedlog Analize tržišta javno dostupne telefonske usluge u mjesnom ili međumjesnom prometu koja se pruža na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike.

II Prvenstveno, Metronet kao operator koji je usmjeren na poslovne korisnike u nastavku će se detaljno očitovati na prijedlog odluke i prijedlog Analize tržišta javno dostupne telefonske usluge u mjesnom i/ili međumjesnom prometu koja se pruža na fiksnoj lokaciji za poslovne korisnike (dalje u tekstu: Prijedlog analize tržišta - poslovni).

Prijedlogom odluke Hrvatski telekom d.d. (dalje u tekstu: HT) sa svojim povezanim društvom Iskon Internet d.d. (dalje u tekstu: Iskon) proglašeni su operatorima sa značajnom tržišnom snagom na mjerodavnom tržištu javno dostupne telefonske usluge u mjesnom i/ili međumjesnom prometu koja se pruža na fiksnoj lokaciji za poslovne korisnike (dalje u tekstu: SMP operatori). Nadalje prijedlogom Odluke istima je određena, temeljem članka 63. Zakona o elektroničkim komunikacijama (dalje u tekstu: ZEK), regulatorna obveza maloprodajnih cijena usluga te im je zabranjeno sprječavanje ulaska na tržište ili ograničavanje tržišnog natjecanja određivanjem pre niskih cijena usluga te davanje neopravdane prednosti pojedinim krajnjim korisnicima. U svrhu provođenja navedene regulatorne obveze, HT-u i IskONU određene su sljedeće mjere: nadzor pojedinačnih cijena usluga i troškovna smjernost usluga.

Metronet telekomunikacije d.d., poslovna banka 2340009-1110181822; Privredna banka Zagreb d.d.; MB: 1942425; OIB: 23269006802 Nadzorni odbor: T. Matić -predsjednik, P. Barišić, M. Čiček, D. Kopljar, J. Pehar, A. Ramljak, B. Škegro; Uprava: Ž. Lukač- predsjednik, S. Katinić, D. Rukavina; RegistarSKI sud: Trgovački sud u Zagrebu; MBS: 080523351; Temeljni kapital: 75.062.800,00 kn, uplaćen u cijelosti; Ukupan broj dionica: 750.628; Nominalni iznos jedne dionice: 100,00 kn.

Imajući na umu prethodnu regulaciju koja je za iste operatore, postojala sukladno odredbama Zakona o telekomunikacijama (dalje u tekstu: ZOT), HT i Iskon su sukladno članku 63. stavku. 3. ZOT-a za usluge koje su obavljali na tržištu javno dostupne govorne usluge u nepokretnoj mreži, bili obvezni prethodno pribaviti **suglasnost Hakoma**. Vijeće Hakoma izdavalo je suglasnosti na cijene usluga ukoliko se utvrdilo da ispunjavaju **načela troškovne usmjerenosti i transparentnosti**.

Iz cijelog dokumenta prijedloga Analize tržišta- poslovni, nije u potpunosti razvidno da li SMP operatori mogu primjenjivati popuste na cijene maloprodajnih usluga javno dostupne telefonske usluge u mjesnom i/ili međumjesnom prometu koja se pruža na fiksnoj lokaciji ?

Potvrđan odgovor mogao bi se dati zaključiti iz teksta na str. 44. prijedloga Analize tržišta- poslovni u kojem je navedeno: *Hakom zaključuje da bi HT u odsustvu regulacije mogao diskriminirati krajnje korisnike nudeći određenim korisnicima niže cijene javno dostupne telefonske usluge, iako su troškovi pružanja usluge jednaki ili slični. HT bi pojedinim korisnicima mogao odobriti određeni **popust** na cijenu javno dostupne telefonske usluge uzimajući u obzir usluge uštede koje ostvaruje prilikom pružanja navedene usluge upravo tim korisnicima, dok drugim korisnicima na kojim ostvaruje jednake ili slične uštede, ne bi odobrio takav popust.*

Međutim način reguliranja popusta nije utvrđen u nastavku dokumenta, a kao što je to izričito regulirano u odnosu na promotivne akcije.

Iz navedenog se može zaključiti da SMP operator kojem je određena regulatorna obveza nadzora maloprodajnih cijena usluga i kojim je zabranjeno sprječavanje ulaska na tržište ili ograničavanje tržišnog natjecanja određivanjem preniskih cijena usluga te davanje neopravdane prednosti pojedinim krajnjim korisnicima **ili nema mogućnost primjene popusta na objavljene cijene usluga ili može primjenjivati popuste bez ikakvih unaprijed određenih obveza i pravila**. Upravo drugo navedena solucija je nedopustiva, i protivna je samom smislu određivanja regulatornih obveza SMP operatorima, a koje regulatorne obveze trebaju promicati djelotvorno tržišno natjecanje te ukloniti sve prepreke kojim bi se isto ograničavalo.

Nužnost regulacije **promotivnih akcija** na str. 44. dokumenta, Hakom obrazlaže činjenicom da bi HT u *svrhu ostvarivanja **promidžbenih ili gospodarskih ciljeva** mogao javno dostupne telefonske uslugu u mjesnom ili međumjesnom prometu ponuditi po cijenama ispod troška pružanja istih, što je protivno regulatornoj obvezi nadzora cijena. Upravo iz navedenih razloga ograničeno je trajanje promotivnih akcija.*

Odredba članka 63. stavka 6. ZOT glasi: *„Radi ostvarenja **gospodarskih i promidžbenih ciljeva** davatelj usluga mogu pojedine telekomunikacijske usluge obavljati i po nižim cijenama od cijena utvrđenih svojim cjenikom, u skladu s načelom nediskriminacije.“*

Uvidom u tablicu *Posebni pogodnosti HT-a kojom su regulirani uvjeti popusta za korisnike javne govorne usluge u nepokretnoj mreži* razvidno je da se popusti primjenjuje kako bi „se ostvarili zahtjevi za troškovno orijentiranim cijenama iz **gospodarskih razloga**.“ Tablica je dostupna na web stranicama HT-a.

S obzirom na svrhu ostvarivanja promidžbenih ili **gospodarskih ciljeva** u okviru regulacije promotivnih cijena, Metronet postavlja pitanje da li su popusti u ovom prijedlogu Analize tržišta regulirani u okviru promotivnih akcija, pa se u konkretnom slučaju radi zapravo o istoznačnicama: *promotivna akcija – popusti? **Konkretnije da li primjena popusta od strane SMP operatora podliježu istim ograničenjima kao i primjena promotivne akcije?***

Ukoliko se primjena popusta podvodi pod regulatornu obvezu: zabrane davanje neopravdane prednosti pojedinim korisnicima, a što bi se moglo iščitati iz teksta prijedloga Analize tržišta-poslovni, Metronet ističe kako je navedeno ostalo u cijelosti neobrazloženo, s naglaskom da se ta zabrana odnosi u prvom redu na obvezu primjene cijena koje su objavljene u javno dostupnom cjenicima na sve korisnike.

AD 1.) Za slučaj da Analiza tržišta-poslovni omogućuje (iako to nije izričito regulirano u istoj) SMP operatorima primjenu popusta na cijene usluga javno dostupne telefonske usluge u mjesnom i/ili međumjesnom prometu koja se pruža na fiksnoj lokaciji, tada Metronet ističe slijedeće:

Prvenstveno, Metronet ovdje ističe kako popusti na cijene usluga koje bi HT mogao (nastaviti) primjenjivati na ime „ušteta“ prema poslovnim korisnicima, nisu u skladu s regulatornim obvezama i stanju na telekom tržištu. Važno je istaknuti da su promotivne akcije, i prije ove regulacije imale određeno vremensko trajanje, dok popusti, ovdje Metronet prvenstveno upućuje na tablicu *Posebni pogodnosti HT-a za poslovne korisnike javne govorne usluge u nepokretnoj mreži* (koja u biti predstavlja određene popuste na cijene usluga), *predstavljaju naplatu usluge po nižoj cijeni od regulirane*. Primjerice; poslovnim korisnicima koji imaju sklopljen Okvirni ugovor s HT-om (na 12 ili 24 mjeseca) već se za iznos računa koji je viši od 250,00 kn, omogućava dodatni mjesečni popust na ostvareni promet prema: fiksnim mrežama (nacionalni promet), pokretnim mrežama (nacionalni promet) te međunarodni promet. Cijena popusta ovisi o trajanju Okvirnog ugovora i iznosu mjesečnog računa, dakle za viši iznosi računa poslovni korisnici ostvaruju veći iznos popusta na mjesečnoj razini. Iako to nije izričito navedeno, takav popust primjenjuje se za vrijeme trajanja ugovora.

Metronet ovdje naglašava kako su o odnosu na odredbe ZOT-a, HT-u i Iskonu, uz primjenu mjere troškovne usmjerenosti cijena (koja je bila i regulirana ZOT-om u formi načela), sada izričito određene regulatorne obveze: **zabrana sprječavanje ulaska na tržište ili ograničavanje tržišnog natjecanja određivanjem pre niskih cijena usluga** te davanje neopravdane prednosti pojedinim krajnjim korisnicima.

Iz ranije navedene Tablice posebnih pogodnosti, proizlazi da HT **svim poslovnim korisnicima**, osim onih čiji iznos računa (po pojedinom prometu) ne premašuje 250,00 kn, pruža javnu govornu uslugu u nepokretnoj mreži po cijeni nižoj od regulirane. Nesporno je, da mjesečni računi, a uvažavajući još važeću regulaciju cijene „Net phone“ usluge HT-a za pozive prema zemljopisnim brojevima unutar nacionalne nepokretne mreže od 0,22 kn, za velike poslovne korisnike (npr. banke, bolnice) iznose više od 200.000,00 kn, što omogućava pružanje pojedine javne govorne usluge s popustom **od 18 % (npr. za ostvareni nacionalni promet prema fiksnim mrežama uz trajanje okvirnog ugovora od 24. mjeseca)**.

Upravo primjenom tih popusta HT, u konačnici pruža uslugu po znatno nižoj cijeni i time tjera ostale operatore na daljnje snižavanje cijena svojih usluga, a što u konačnici može ugroziti poslovanje alternativnih operatora.

U dokumentu u djelu u kojem su paušalno navedeni utjecaj popusta i diskriminacije korisnika (str. 44), Hakom se poziva na uštede koje bi HT ostvario prilikom pružanja usluge. Na taj način Hakom SMP operatora stavlja u još povoljniji položaj, budući da je jasno utvrđeno da upravo **velik broj HT-ovih korisnika** i ostvarenih minuta, HT-u omogućava da je svaka dodatna jedinica usluge proizvedena s nižim prosječnim **fiksnim troškovima, a što nije slučaj i sa alternativnim operatorima. Upravo navedeno negativno će se odraziti na nove operatore koji planiraju pružati javno dostupnu uslugu u nepokretnim mrežama, što posljedično znači da se takvim popustima na objavljene cijene usluga sprječava ulazak na tržište novim operatorima, koji radi visokih ulaznih troškova, neće moći ponuditi cijene svojih usluga po cijenama kojim bi konkurirali SMP operatorima.**

Također, Metronet ovdje ističe kako je primjenom određenih korisničkih paketa koji su odobreni od strane Naslova i koji u cijenu mjesečne naknade imaju uključen enormno visok broj minuta poziva prema nepokretnim mrežama, HT-u omogućeno da koristi javnu govornu uslugu (uračunato s uključenim minutama poziva) i po cijeni koja je dvostruko niža od regulirane. Ukoliko bi se poslovnom korisniku koji koristi te tarife omogućilo i daljnje korištenje posebnih pogodnosti u vidu popusta ovisno o mjesečnoj potrošnji, tada dolazimo do paradoksalne situacije da **regulirani operator može pružati usluge po cijeni nižoj od one koju pružaju alternativni operatori.**

ZEK nema izričitu odredbu kojom se **regulira primjena nižih cijena od reguliranih**, kao što je to imao ZOT, već se isto određuje **kroz Analizu tržišta i regulatorne obveze SMP operatorima**. Prije svega člankom 63. stavkom 6. ZEK-a propisano je da Agencija može odlukom utvrditi načela cjenovnih sustava iz članka 42. ZEK-a za SMP operatore, pa tako i regulirati popuste na cijene usluga koje pruža SMP operator. Dakle, temeljem ove odredbe, Agencija ima ovlast regulirati cjenovne sustave HT (i Iskona) iz članka 42. stavka 4. ZEK-a, na način **da isti nisu više u mogućnosti primjenjivati popuste** na objavljene cijene javno dostupne telefonske usluge u mjesnom i/ili međumjesnom prometu koja se pruža na fiksnoj lokaciji, budući da su ti popusti protivni regulatornim obvezama određenim Prijedlogom Odluke, a temeljem gore iznesenih razloga.

Isto tako valja naglasiti da pojam „posebnih pogodnosti“ nije reguliran niti ZOT-om, a također niti ZEK ne poznaje takvu terminologiju (članak 42. st. 4. spominje samo popuste), već isto, predstavlja nazivlje koje HT samoinicijativno primjenjuje, bez temelja u mjerodavnim propisima.

U slučaju da regulator i nadalje omogući HT-u korištenje tablice „Posebnih pogodnosti“ ili korištenje popusta u nekom drugom obliku, Metronet ističe da će HT kao SMP operator i nadalje ostvarivati nesrazmjerno visoke zarade s obzirom da HT niti u jednom trenutku nije dokazao troškovnu orijentiranost cijena uz primjenu popusta. Na taj način HT će zakonito provoditi politiku nuđenja cijena ispod reguliranih. Takvom primjenom dodatnih popusta gubi se svaki smisao jedne od temeljnih zadaća i funkcija Hakoma sukladno članku 12. stavku 1. toč. 2. ZEK-a gdje je u izričitoj nadležnosti Agencije i nadležnost i regulacija cijena telekom operatora (dakle i SMP operatora).

Nadalje, obveza troškovne usmjerenosti cijena koja je određena SMP operatorima, podrazumijeva da SMP operator snosi teret dokazivanja da cijene **njegovih usluga proizlaze iz troškova, uključujući razumnu stopu povrata na ulaganja.**

Ukoliko je regulator vremenski ograničio trajanje promotivnih akcija kako bi SMP operatorima onemogućio da ponude javno dostupnu telefonsku uslugu u mjesnom i/ili međumjesnom prometu po cijenama **koje su ispod troška pružanja istih**, iz navedenog proizlazi da bi omogućavanjem primjene Tablice posebnih pogodnosti, HT-u omogućio da za vrijeme trajanja Okvirnog ugovora određenom poslovnom korisniku stalno pruža uslugu po **cijeni koja je ispod troška pružanja istih**, tj. po cijenama koje nisu u skladu s regulatornom obvezom nadzora cijena, **čime bi HT zapravo zakonito zaobilazio regulatornu obvezu troškovne usmjerenosti cijena.**

Sukladno svemu ranije navedenom, Metronet predlaže da regulator primjenom članka 63. stavka 6. ZEK-a utvrdi načela cjenovnog sustava SMP operatorima, na način da onemogući istima davanje popusta na već objavljene cijene javno dostupnu telefonsku uslugu u mjesnom i/ili međumjesnom kao i na sve buduće tarifne opcije za vrijeme važenja ove Analize tržišta. Neovisno o ranije navedenom, Metronet ističe, pod pretpostavkom da je omogućeno davanje popusta, kako je nedopustivo da isti ne podliježu nikakvim ograničenjima niti primjena popusta na cijene usluga iziskuje ikakve daljnje obveze za SMP operatore, tim više što trajanje popusta nije vremenski ograničeno.

Ad 2. Za slučaj da Analiza tržišta-poslovni onemogućuje SMP operatorima daljnju primjenu popusta na cijene usluga javno dostupne telefonske usluge u mjesnom i/ili međumjesnom prometu koja se pruža na fiksnoj lokaciji, tada je potrebno to izričito naznačiti u samom tekstu Analize tržišta –poslovni, te u skladu s navedenim ukinuti sve popuste koje SMP operatori trenutno primjenjuju (npr. Posebne pogodnosti HT-a za poslovne korisnike javne govorne usluge u nepokretnoj mreži).

III U odnosu na predmetni prijedlog Analize tržišta i za poslovne i za privatne korisnike Metronet dalje navodi:

Ad 1. Vezano na regulaciju promotivnih ponuda, Metronet ističe kako obveze nisu detaljno razgraničene. Prvenstveno s obzirom na nedefinirani status popusta, nejasno je da li promotivna ponuda (za slučaj da se ne radi o istoznačnicama) isključuje primjenu popusta na tu uslugu? U protivnom, SMP operatori bi bili u mogućnosti ponuditi uslugu po cijeni koje su evidentno ispod troška pružanja iste. U odnosu na točku 1. i točku 2. kojima je regulirano trajanje promotivnih akcija, proizlazi da je SMP operatorima omogućen sistem primjene promotivne ponude kumulativno, dakle u trajanju od 2 + 3 mjeseca? Također nije objašnjeno što znači sintagma „slične karakteristike“, a što je nužno kako bi se izbjegle sve manipulacije sa korisničkom bazom.

Ad 2. Nastavno na mjeru nadzora pojedinačnih cijena usluga, člankom 63. stavkom 5. ZEK-a, propisano je da SMP operatori moraju cijene svojih usluga dostaviti Agenciji **na uvid** najmanje 30 dana prije njihove objave.

Nesporno je da je HT odlukom Vijeća Hakoma od 27.10.2010. godine (klasa: 344-01/10-01/989, ur.broj: 376-12-10-2) proglašen operatorom univerzalnih usluga za sve univerzalne usluge osim usluge pristupa najmanje jednom sveobuhvatnom imeniku svih pretplatnika javno dostupnih telefonskih usluga. Tako je temeljem citirane

odluke Vijeća Hakoma, HT kao operator univerzalnih usluga obvezan je pružiti pristup javnoj komunikacijskoj mreži i **javno dostupnim telefonskim uslugama na nepokretnoj lokaciji, što omogućuje krajnjim korisnicima slanje i primanje mjesnih, međumjesnih telefonskih poziva.** Također i u obrazloženju odluke Vijeća Hakoma od 27.10.2010. godine, Hakom se poziva na SMP status HT-a (odlukom od 14.09.2006. godine) na tržištu javnih govornih usluga na području Republike Hrvatske. Kako je temeljem članka 35. stavka 4. ZEK-a operator univerzalnih usluga obvezan na maloprodajne cijene usluga **pribaviti prethodno odobrenje Agencije,** to ostaje **nejasno u kojem dijelu usluga je HT obvezan prethodno dostaviti cijene svojih usluga na uvid Agenciji (čl. 63.st.5. ZEK-a), a u kojem dijelu je obvezan prethodno ishoditi suglasnost obzirom da se radi i o dijelu univerzalnih usluga (temeljem čl. 35. st.4 ZEK-a) ?**

Ad 3. Metronet predlaže, radi onemogućavanja HT-u i Iskonu da neopravdanim vezivanjem usluga dovode krajnje korisnike u nepovoljan položaj, istima odrediti u okviru regulatorne obveze nadzora maloprodajnih cijena usluga i zabranu neopravdanog povezivanja određenih vrsta usluga, sukladno čl. 63. st. 3. ZEK-a.

VI **Zaključno, Metronet predlaže da Naslov pri donošenju konačne odluke i pripadajuće Analize tržišta javno dostupne telefonske usluge u mjesnom ili međumjesnom prometu koja se pruža na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike uzme u obzir navode Metroneta iznesene u ovom podnesku.**

S poštovanjem,

Metronet telekomunikacije d.d.